Муниципальное бюджетное общеобразовательное учреждение «Средняя общеобразовательная школа с. Донгарон» муниципального образования – Пригородный район Республики Северная Осетия - Алания

«Рассмотрено»

Руководитель МО

Хубулова З.И.

Протокол № 1

от «28» 08 2017г.

«Согласовано»

Заместитель директора по УВР МБОУ СОШ с. Донгарон

Саухалова В.Р.

«30» 08 2017 г.

«Утверждаю»

Директор МБОУ СОШ с. Донгарон

Хетагуров Э.А.

Приказ №

от « » 2017г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

по родному языку

для 10 класса

на 2017 – 2018 учебный год

с. Донгарон

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по учебному курсу «Родной язык»
10 класс
Базовый уровень

(34 час)

2017

ÆМБАРЫНГÆНÆН ФЫСТÆГ

10-æм къласы мадæлон æвзаджы Кусæн программæ цæттæгонд æрцыд Федералон паддзахадон ахуырадон стандарты домæнтæм гæсгæ. Программæ арæзт у Мадæлон æвзаг æмæ литературæйы программæты бындурыл (сфидар сæ кодта Республикæ Цæгат Ирыстон-Аланийы Иумæйаг æмæ профессионалон ахуырады министрад, Дзæуджыхъæу, 2005).

Программæйы нысан:

- ✓ Мадæлон æвзаг ахуыр кæныны нысантæ æмæ фæстиуджытæ фæхуыздæр кæнын;
- ✓ ног ахуырадон стандартмæ гæсгæ астæуккаг скъолайы мадæлон æвзаг ахуыр кæныны технологитæ ивд кæй цæуынц, уый хынцгæйæ мадæлон æвзаджы уроктæм ивддзинæдтæ бахæссын;
- ✓ астæуккаг скъолайы мадæлон æвзаг ахуыр кæныны ахадындзинад фæбæрзонддæр кæнын.

Программæйы мидис:

Астæуккаг скъолайы ахуырдзауты зонгæ кæнынц мадæлон литературон æвзаджы нормæтимæ, ахуыр сæ кæнынц хи ныхас литературон æвзагмæ гæсгæ аразыныл. Ацы уавæрмæ гæсгæ мадæлон æвзаджы ахуыртæ дæр арæзт сты мадæлон литературон æвзаджы тыххæй скъоладзаутæн зонындзинæдтæ раттынмæ.

Фæлæ уыимæ, ахуырдзауты зонгæ кæнынц мадæлон æвзаджы равзæрдимæ, йæ структурон арæзтимæ, æвзаджы иуæгтимæ.

Программæ ахуырдзауты зонгæ кæны æвзаджы ахæм æмбарынæдтимæ:

- ✓ фонетикæ, фонетикæйы æмбарынæдтæ; лексикæ, лексикæйы æмбарынæдтæ; орфографи, орфограммæйы æмбарынад, орфограммæты хуызтæ;
- ✓ морфемикæ æмæ дзырдарæзт;
- ✓ синтаксис æмæ пунктуаци;
- ✓ морфологи, ныхасы хæйттæ: номдар, миногон æмæ нымæцон;
- ✓ иумæйагæй æвзаджы тыххæй зонындзинæдтимæ: æвзаджы равзæрды фарстатæ, æвзаджы ахадындзинад æхсæнады царды;
- ✓ программæмæ хаст æрцыдысты, ныхасы рæзтыл куыст цы æмбарынæдты бындурыл арæзт цæуы, уыдон: текст, тексты арæзт, хъуыдыйæдты бастдзинад тексты, тексты функционалон хуызтæ мадæлон æвзаджы;
- ✓ мадæлон æвзаджы графикæ, орфографи æмæ пунктуаци, æрхæцæн нысæнттæ æвæрыны æгъдæуттæ.

Ранымад зонындзинӕдтӕй уӕлдай ма программӕйы бӕрӕггонд цӕуынц, 5-ӕм къласы ахуырдзаутӕ цы орфографион, пунктуацион ӕмӕ ныхас аразыны арӕхстдзинӕдтӕ хъуамӕ райсой, уыдон дӕр.

10-ӕм къласы Мадӕлон ӕвзаджы Кусӕн программӕйы структурӕ:

10-ӕм къласы мадӕлон ӕвзаджы кусӕн программӕ арӕзт у системондзинад ӕмӕ наукондзинады принциптыл. Программӕйы хъусдард цыд, цӕмӕй йӕ домӕнтӕ ахуыргӕнджытӕн уой ӕнцон баххӕстгӕнӕн, цы ӕмбарынӕдтӕ дзы амынд цӕуы, уыдон та скъоладзаутӕн – ӕнцон бамбарӕн.

Программӕйы ӕрмӕджы равӕрд у ахӕм: синтаксис ӕмӕ пунктуаци, фонетикӕ, орфоэпи, графикӕ ӕмӕ орфографи, лексикӕ, морфемикӕ, морфологи.

Ныхасы рӕзтыл куыст фӕпарахатдӕр кӕныны тыххӕй ӕвзаджы ӕмбарынӕдтӕ лӕвӕрд цӕуынц ныхасы рӕзтыл куыстытимӕ ӕнгом бастӕй, ӕвзаджы иуӕгтӕн ныхасы мидӕг цы ахадындзинад ис, уый амонгӕйӕ. Ныхасы рӕзтыл куыстытӕн сӕ ахадгӕдӕртӕ сты тексты бындурыл ӕххӕсгӕнӕн фӕлтӕрӕнтӕ, кӕцытӕ бӕрцӕй лӕвӕрд цӕуынц грамматикӕ амоныны куысты хуызтимӕ.

Программӕйы стыр бынат ахсы рацыд ӕрмӕг фӕлхат кӕныныл куыст. Программӕйы бӕррӕггонд ӕрцыд ахуыры азы сахӕтты нымӕц, алы темӕйӕн дӕр дзы цас лӕвӕрд цӕуы, уый.

Кусӕн программӕйы нысан ӕмӕ хӕстӕ

Программӕйы сӕйраг нысан: ахуырадон предмет «Мадӕлон ӕвзаг» 10-ӕм къласы ахуырдзаутӕн дӕтты зонындзинӕдтӕ сӕ мадӕлон ӕвзаджы тыххӕй, рӕзын сын кӕны сӕ ӕвзаджы ӕмӕ ныхасы арӕхстдзинӕдтӕ. 10-ӕм къласы Кусӕн программӕйы нысан у: ахуырдзауты ӕвзаджы ӕмбарынӕдтимӕ базонгӕ кӕнын, практикон ӕгъдауӕй сӕ пайда кӕныныл фӕцалх кӕнын.

Программӕйы сӕйрагдӕрыл нымад цӕуы ***ӕвзагон*** ӕмӕ ***лингвистикон, коммуникативон*** компетенцитӕ (арӕхстдзинӕдтӕ), ***культурӕамонынады*** *(культуроведческая)* компетенци рӕзын кӕнын.

Ӕвзагон ӕмӕ лингвистикон арӕхстдзинад (компетенци) – зонын мадӕлон ӕвзаджы наукон бындуртӕ, мадӕлон литературон ӕвзаджы нормӕтӕ; бакусын дзырдуат хъӕздыг кӕныныл, райсын грамматикон зонындзинӕдтӕ; ӕвзаджы иуӕгтӕн анализ кӕнынмӕ арӕхсын, ӕвзаджы дзырдуӕттӕй пайда кӕнын зонын.

Коммуникативон компетенци (арæхстдзинад) амоны, цæмæй скъоладзаутæ арæхсой ныхасы хуызтæй (дзургæ, фысгæ, хъусгæ) пайда кæнынмæ, ныхасы уавæртæм гæсгæ арæхсой сæ ныхас аразынмæ.

Культурæамонынады (культуроведческая) компетенци – мадæлон æвзаг мадæлон адæмы культурæимæ зонгæ кæныны фæрæз кæй у, уый æнкъарын; æвзаджы бастдзинæдтæ истори æмæ адæмы культурæимæ, мадæлон ныхасы этикетон нормæтæ зонын, пайда кæнынмæ сæ арæхсын.

Иумæйагæй ахуырадон предмет «Мадæлон æвзаджы» сæйраг хæстæ сты:

- ахуырты скъоладзаутимæ хъомыладон куыст кæнын;
- логикон хъуыдыкæнынады рæзтыл кусын;
- скъоладзауты фæцалх кæнын хиуыл кусыныл, мадæлон æвзаг хибарæй ахуыр кæныныл;
- иумæйаг ахуырадон арæхстдзинæдтæ рæзыныл куыст (удгоймагон, регулятивон, зонындзинæдтæ исыны (познавательный), коммуникативон).

Предметы хицæндзинад:

Мадæлон æвзаг у мадæлон адæмы уд æмæ зонд, мадæлон адæмы культурæйы хæзнадон; мадæлон æвзаг у ныхас кæныны, хъуыдытæ æргом кæныны фæрæз, нæ адæмы царды тыххæй зонындзинæдтæ кæрæдзийæн дæттыны фæрæз. Ранымад уавæртæ амонынц предметы хицæндзинад: мадæлон æвзаг хъæздыгдæр æмæ мидисджындæр кæны скъоладзауты миддуне, сæ дунембарынад; мадæлон æвзаджы фæрцы сывæллæттæ базонгæ уыдзысты сæ рагфыдæлты историимæ, нæ адæмы культурæ æмæ царды уагимæ.

Æвзаг канд хъуыдытæ æргом кæныны фæрæз нæу, æвзаг у хъомылады хотых, æмæ уымæ гæсгæ мадæлон æвзаджы ахуыртæн скъолайы ис стыр ахадындзинад.

Ахуырты рæстæг пайдагонд цæуы ахæм ахуырадон технологитæй:

- ✓ скъоладзаутæм индивидуалон цæстæй кæсыны технологи (дифференциаци);
- ✓ проблемон ахуыртæ;
- ✓ информацион-коммуникативон технологи;
- ✓ æнæниздзинад хъахъхъæныны технологи;
- ✓ бæрæггæнæнты инновацион системæ, «портфолио»;
- ✓ коллективон куысты хуызтæ (къæйттæй куыст, къордты куыст);
- ✓ проектон-иртасæн технологи.

Сæйраг домæнтæ 10-æм къласы скъоладзауты зонындзинæдтæ æмæ арæхстдзинæдтæм

Скъоладзаутæ хъуамæ зоной:

-хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мырты хицæндзинæдтæ, сæ растдзурынад;
-æрбайсгæ дзырдты растдзурынад;
- цавды æгъдæуттæ;
-дзырдтæ сæ мидисмæ, нысаниуджытæм æмæ тематикон къордтæм гæсгæ цавæртæ сты ,уый;
-дзырдты семантикон æмæ стилистон къордтæ;
-уæгъдибар æмæ æнæуæгъдибар дзырдбæстытæ;
- фразеологион иуæгты стилистикон миниуджытæ;
-фразеологион синонимтæ æмæ антонимтæ;
- этикетон ныхасы формулæты тематикæ æмæ æвзагон арæзт;
-дзырды арæзт æмæ дзырдаразæн мадзæлттæ;
- ныхасы хæйтты сæйраг грамматикон миниуджытæ;
- орфографион æмæ пунктуацион æгъдæуттæ;
- литературон æмæ диалектон ныхас;
- æмбарынæдтæ: фысгæ æмæ дзургæ ныхас, ныхас кæныны сферæтæ, монолог æмæ диалог;
- диалогон ныхас монологон ныхасæй иртасын»
- литературон æмæ стилистикон нормæтæ;
-лексикон - грамматикон стилистикон мадзæлттæ;
- текстты хуызтæ;
- ныхасы стильтæ æмæ се взагон миниуджытæ;
- мадæлон æмæ дыгурон диалекты иуæй-иу лексикон –грамматикон хицæндзинæдтæ.

Скъоладзаутæ хъуамæ арæхсой:

- хъæлæсон æмæ æмхъæлæсон мыртæй сæ миниуджытæм гæсгæ пайда кæнынмæ;
- дзырдтæ æмæ дзырдты къордты цавд раст æвæрын æмæ дзурынмæ;
- дзырдтæ æмæ дзырдбæстыты алы хуызтæй ныхасы уавæрмæ гæсгæ пайда кæнынмæ;
- фразеологион здæхтытæй пайда кæнынмæ;
- алыхуызон дзырдарæзтон мадзæлтты фæрцы хъæугæ дзырдтæ аразынмæ;
- дзырдтæн сæ грамматикон формæтæ хынцгæйæ, дзырдбæстытæ, хъуыдыйæдтæ æмæ алыхуызон текcттæ аразынмæ;
- ныхасы темæ æмæ нысанмæ гæсгæ диалогтæ аразын æмæ сæ пайда кæнынмæ;
- ныхасы æмæ æвзаджы стильтæ кæрæдзийæ хицæн кæнынмæ;
- этикетон формулæтæй ныхасы уавæрмæ гæсгæ пайда кæнынмæ;
- фарстæн раст дзуапп æвзарынмæ;
- ныхас дарддæр хæццæ кæнынмæ;
- диалоджы стереатипон æвзагон мадзæлттæй пайда кæнынмæ;

- диалогон ныхасæй монологон ныхас аразынмæ;
- бæлвырд темæйæ быцæу ныхас аразынмæ;
- текст пунктуацийы æгъдæуттæм гæсгæ æвзарынмæ;
- литературон ныхас диалектон æмæ æндæр ныхасæй иртасынмæ;
- тексты темæ (дæлтемæтæ) æмæ идейæ бæрæг кæнынмæ, пълан ын аразынмæ æмæ йæ уыцы пъланмæ гæсгæ фыссынмæ (дзурынмæ);
- тексты темæ æмæ дæлтемæтимæ баст дзырдты къордтæ амонынмæ;
- тексты цы стилистикон мадзæлттæ ис, уыдон иртасын æмæ сын сæ хæстæ æмбарын кæнынмæ;
- дзырдтæ æмæ æнгом дзырдбæстытæй сæ лексикон, грамматикон æмæ стилистикон нысаниуджытæм гæсгæ пайда кæнынмæ;
- текстты алыхуызон стильтæм гæсгæ аразынмæ;
- текст кæронмæ фыссынмæ, сæргонд ын хъуыды кæнынмæ;
- рефераттæ, хъусынгæнинæгтæ, докладтæ, гыццыл сочиненитæ цæттæ кæнынмæ;
- текст мидисджын хæйттыл дих кæнынмæ;
- тексты мидисæй хатдзæгтæ кæнынмæ;
- алыхуызон рæдыдтытæ раст кæнынмæ;
- хуымæтæг æмæ вазыгджын хъуыдыйæдты, комкоммæ ныхасы æрхæцæн нысæнттæ æвæрынмæ;
- этикетон формулæтæ æмæ æвзагон штамптæй ныхасы уавæрмæ гæсгæ пайда кæнынмæ;
- алыхуызон æвзæрстытæ кæнынмæ.

Сæрмагонд æмæ æххуысгæнæг ныхасы хæйттæ.		
Номдар	5+1	5+1
Тексты хуызтæ. Таурæгъон текст.		2 сах.
Миногон	4+2 с.	4+2 с.
Æрфыстон текст.		1 сах.
Нымæцон	5+1 с.	5+1 с.
Текст-тæрхон.		1 сах.
Рацыд æрмæг зæрдыл æрлæууын кæнын æмæ ныффидар кæнын.	5 сах.	5 сах.
Æдæппæт	89 сахаты	102 сах.